

Univerzita Komenského v Bratislave

Vysokoškolské Mesto Ľ. Štúra – Mlyny

Staré Grunty 36, 841 04 Bratislava

Školenie ubytovaných

o ochrane pred požiarmi a bezpečnosti a ochrane zdravia

Školenie ubytovaných o ochrane pred požiarmi a bezpečnosti a ochrane zdravia

1) Ochrana pred požiarmi

Obsah a rozsah školenia ubytovaných o ochrane pred požiarmi:

a) oboznámenie sa so všeobecnými požiadavkami ochrany pred požiarmi v objektoch a v priestoroch VM Ľ. Štúra – Mlyny

Požiar je každé nežiaduce horenie, pri ktorom sú bezprostredne ohrozené životy alebo zdravie fyzických osôb alebo zvierat, majetok alebo životné prostredie, pri ktorom vznikajú škody na majetku, životnom prostredí alebo ktorého následkom je zranená alebo usmrtená fyzická osoba alebo zviera.

Každý je povinný v súvislosti so vznikom a zdoľávaním požiaru:

- vyhlásiť požiarneho poplach
- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- uhasiť požiar, ak je to možné, alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,
- ohlásiť bez zbytočného odkladu zistený požiar na príslušnú **ohlasovňu požiarov** VM Ľ. Štúra – Mlyny (resp. priamo na operačné stredisko Integrovaného záchranného systému na t. č. 112 resp. na t. č. 150),
- poskytnúť hasičskej jednotke osobnú pomoc na výzvu veliteľa zásahu hasičskej jednotky alebo obce.

Ohlasovne požiarov VM Ľ. Štúra – Mlyny sú označené nápisom OHLASOVŇA POŽIAROV a sú zriadené na vrátniciach v objektoch Výškové budovy, Manželské internáty, Átriové domy (unimo bunka pri vstupe cez turnikety v blízkosti bloku „R“).

Povinnosti zamestnancov a ubytovaných v prípade vzniku požiaru sú vymedzené v „**Požiarne poplachových smerniciach**“. Organizáciu evakuácie osôb z objektov zasiahnutých alebo ohrozených požiarom upravuje „**Požiarne evakuačný plán**“. Smery úniku z objektov sú vyznačené v „**Požiarne evakuačnom pláne – grafická časť**“. Táto dokumentácia je umiestnená v ubytovacích bunkách a na určených miestach v objektoch (pri vstupe do objektu, pri vstupe na podlažie) tak, aby boli viditeľné a trvalo prístupné všetkým osobám.

Povinnosťou ubytovaných, ako aj osôb, ktoré sa so súhlasom VM Ľ. Štúra – Mlyny zdržiavajú v priestoroch a objektoch VM Ľ. Štúra – Mlyny je:

- dodržiavať vyznačené zákazy, plniť príkazy a pokyny týkajúce sa ochrany pred požiarmi,
- oznámiť bez zbytočného odkladu vznik požiaru,
- umožniť orgánom štátneho požiarneho dozoru vykonanie potrebných úkonov pri zisťovaní príčin vzniku požiarov a pri vykonávaní protipožiarnej kontroly.

Spôsob vyhlasovania požiarneho poplachu:

Požiarne poplach sa v prípade vzniku požiaru v objektoch VM Ľ. Štúra – Mlyny vyhlasuje hlasným volaním **HORÍ**. V objekte „Výškové budovy - internát Ľ. Štúra, je možné vyhlásiť požiarne poplach miestnym rozhlasom z priestoru vrátnice (ohlasovne požiarov) alebo megafónom. V objekte „Manželské internáty“ je možné vyhlásiť požiarne poplach miestnym rozhlasom z priestoru vrátnice (ohlasovne požiarov), automaticky prostredníctvom elektrickej požiarnej signalizácie miestnym rozhlasom alebo megafónom. V objektoch „Átriové domy“ sa požiarne poplach vyhlasuje megafónom.

Povinnosti zamestnancov, ubytovaných, resp. iných osôb pri vzniku požiaru vo VM Ľ. Štúra – Mlyny vyplývajúce z Požiarnych poplachových smerníc a Požiarneho evakuačného plánu:

Po vyhlásení požiarneho poplachu je potrebné:

- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- ohlásiť vznik požiaru telefonicky alebo osobne na ohlasovňu požiarov - vrátnicu v objekte, kde vznikol požiar, resp. telefonicky priamo na tiesňové linky integrovaného záchranného systému t. č. 112 resp. 150.

- c) ak je to možné odstrániť z blízkosti miesta požiaru do bezpečnej vzdialenosti horľavé materiály,
- d) pristúpiť k rýchlej likvidácii požiaru dostupnými prostriedkami, t.j. pomocou hasiacich prístrojov, alebo pomocou požiarnych hydrantov,
- e) na požiadanie veliteľa zásahu hasičskej jednotky poskytnúť osobnú resp. vecnú pomoc,
- f) pri hlásení požiaru na t. č. **150**, resp. **112** treba oznámiť nasledovné údaje:
- meno priezvisko osoby, ktorá hlási vznik požiaru,
 - číslo telefónu, z ktorého sa požiar ohlasuje,
 - názov a presnú adresu objektu, v ktorom vznikol požiar,
 - podrobne opísať situáciu na mieste požiaru (kde horí, čo horí, rozsah požiaru, zadymenia, poschodie na ktorom horí...). Po ukončení hlásenia počkať na spätný hovor dispečera, ktorý overí pravdivosť podávanej správy.
- g) urýchlene opustiť objekt, ak je ohrozený Váš život alebo zdravie.

K rýchlej likvidácii vznikajúceho požiaru slúžia **požiarnotechnické zariadenia** – požiarne vodovody (hydranty) a prenosné hasiace prístroje.

Každý vzniknutý požiar a použitie požiarnotechnických zariadení je ubytovaný povinný bezodkladne nahlásiť VM Ľ. Štúra – Mlyny.

Evakuácia z ohrozených objektov:

- evakuácia osôb z objektu zasiahnutého alebo ohrozeného požiarom sa vykonáva za pomoci privolaných zamestnancov. V mimopracovnom čase – za pomoci vrátnikov pochôdzkarov a privolaných zamestnancov bývajúcich v objektoch VM Ľ. Štúra – Mlyny. Evakuácia sa vykonáva v smere vyznačených evakuačných ciest cez chodby na jednotlivých podlažiach, po schodiskách a cez chodby, resp. vstupné vestibuly objektov s východmi na voľné priestranstvo,
- spôsob evakuácie: podľa okolností prebehne súčasná resp. postupná evakuácia samostatným odchodom, vyvedením, podľa potreby pomocou požiarnych vysokozdvížných plošín a požiarnych rebríkov jednotky Hasičského a záchranného útvaru hl. m. SR Bratislavy,
- po vyhlásení požiarneho poplachu je zakázané vracaať sa do izieb a priestorov objektov ohrozených požiarom,
- materiál a osobné veci je možné evakuovať len na základe pokynu riadiaceho evakuácie alebo veliteľa zásahu,
- po opustení priestorov pri evakuácii je potrebné zotrvať na určenom mieste a neprekážať pri hasebnom zásahu,
- do priestorov objektu kde bol požiar je možné vstúpiť po likvidácii požiaru až po vydaní povolenia zodpovedného zamestnanca VM Ľ. Štúra – Mlyny,
- pri zdravotných ťažkostiach, úrazoch ktoré vznikli následkami požiaru je potrebné informovať riadiaceho evakuácie, ktorý zabezpečí poskytnutie prvej pomoci alebo v prípade nutnosti priamo privolaním rýchlej zdravotnej pomoci na t.č. 112 resp. 155.

Dôležité telefónne čísla:

Integrovaný záchranný systém	112
Hasičský a záchranný zbor	150
Záchranná zdravotná služba	155
Polícia	158

b) výklad o nebezpečenstve vzniku požiaru charakteristickom pre VM Ľ. Štúra – Mlyny

V súlade so zákonom o ochrane pred požiarimi je vo VM Ľ. Štúra – Mlyny zakázané:

- a) fajčiť, zakladať oheň alebo používať otvorený oheň v objektoch a priestoroch VM Ľ. Štúra - Mlyny,
- b) vypaľovať porasty trávy, bylín, kríkov a stromov,
- c) zakladať oheň v priestoroch a objektoch VM Ľ. Štúra - Mlyny alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu,
- d) poškodzovať a zneužívať prenosné hasiace prístroje a požiarne vodovody (hydranty), núdzové osvetlenie, zariadenia EPS (elektrická požiarňa signalizácia),
- e) poškodzovať a odstraňovať dokumentáciu ochrany pred požiarimi rozmiestnenú po objektoch,
- f) sťažovať a zamedzovať prístup k prenosným hasiacim prístrojom, požiarnym vodovodom (hydrantom), hlavným uzáverom (elektrina, plyn, voda),
- g) poškodzovať, odpojovať a demontovať samozatváracie zariadenia protipožiarnych dverí,
- h) odkladanie bicyklov, nábytku, kvetináčov, odpadkov a iných predmetov v únikových cestách t.j. na chodbách, schodiskách, medziposchodiach, vo vestibuloch objektov (úniková cesta je trvalo voľný komunikačný priestor),

- i) vyvolať bezdôvodne požiarneho poplach, privolať bezdôvodne hasičskú jednotku, alebo zneužiť linku tiesňového volania.

Porušenie uvedených zákazov sa považuje vo VM Ľ. Štúra – Mlyny za disciplinárny priestupok, na základe ktorého vedenie VM Ľ. Štúra – Mlyny vyvodí voči ubytovanému dôsledky v súlade s disciplinárnym poriadkom. Porušením ustanovení zákona 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom sa fyzická osoba dopúšťa priestupku za ktorý mu môže Hasičský a záchranný útvar hl. m. SR Bratislavy uložiť pokutu v súlade so zákonom.

c) oboznámenie sa:

- s rozmiestnením hasiacich prístrojov a so spôsobom ich použitia
- s rozmiestnením požiarneho hydrantu a so spôsobom ich použitia
- s rozmiestnením spojovacích prostriedkov

Hasiace prístroje sú rozmiestnené po poschodiach jednotlivých objektov, v priestoroch označených piktogramom, vo vstupoch do objektov a na vrátniciach. Hasiaci prístroj je umiestnený na určenom stanovišti označenom piktogramom hasiaceho prístroja.

Hasiaci prístroj je zariadenie obsahujúce hasiacu látku, ktorá pri uvedení do činnosti je vytlačaná pôsobením vnútorného pretlaku.

Na hasiacom prístroji je uvedený názov hasiaceho prístroja, návod na použitie a upozornenie pre ktorú triedu požiaru je možné hasiaci prístroj použiť.

Triedy požiarov

Trieda **A: Požiare pevných látok** (napr.- drevo, papier, slama, textil, uhlie, guma,....)

Trieda **B: Požiare kvapalín** (napr.- benzín, nafta, farba, olej, benzol, lak, alkohol, tuky, parafín...)

Trieda **C: Požiare plynov** (napr.- metán, propán, svietiplyn, vodík, acetylén,....)

Trieda **D: Požiare kovov** (napr.- horčíka a jeho zliatiny s hliníkom)

Vo VM Ľ. Štúra – Mlyny sú rozmiestnené tieto druhy hasiacich prístrojov:

Práškový – používa sa na hasenie požiarov triedy A, B, C. Nepoužívať na hasenie požiaru triedy D a neodporúča sa hasiť stroje a prístroje citlivé na prach. Práškové hasiace prístroje sú vhodné na hasenie všetkých tried požiarov – pevných, kvapalných, plyných látok a na hasenie elektrických zariadení pod elektrickým napätím. Nesmú sa však s ním hasiť ľahké alkalické kovy a ich zliatiny, horľavé kovy a jemná mechanika či elektronika. Do činnosti sa uvádza po vytiahnutí poistky pomocou pákovej spúšte. Prístroj pri hasení neotáčať hore dnom, došlo by k úniku výtlačného plynu.

Vodný – používa sa na hasenie požiarov triedy A. Je vhodný na hasenie pevných látok horiacich plameňom alebo tlejúcich látok (okrem kovov), napríklad: drevo, papier, slama, uhlie, textil, guma, plasty a horľavé kvapaliny rozpustné vo vode (napríklad alkoholy, aldehydy, ketóny). Nevhodný na hasenie: farby, laky, tuky, vosky, dechty, horľavé plyny. Do činnosti sa uvádza po vytiahnutí poistky pomocou pákovej spúšte. Prístroj pri hasení neotáčať hore dnom, došlo by k úniku výtlačného plynu. Vodným hasiacim prístrojom nemožno hasiť elektrické zariadenia pod elektrickým napätím.

CO₂ (snehový) – je vhodný na hasenie požiarov triedy B a C a elektrických zariadení pod napätím. Hasí efektívne požiare horľavých plynov, kvapalín ale i tuhých látok. Môže sa použiť aj na hasenie

elektrických zariadení. Nesmie sa použiť na hasenie požiarov alkalických kovov! Oblasť použitia je široká: laboratória, serverovne, jemná elektronika, sklady horľavých kvapalín... Do činnosti sa uvádza po vytiahnutí poistky stlačením pákovej spúšte.

POZOR na možnosť vzniku omrzlín dotykom podchladených kovových častí po použití hasiaceho prístroja.

Požiarne hydranty sú rozmiestnené po poschodiach jednotlivých objektov resp. v schodišťových častiach objektov. Požiarne hydranty je označený piktogramom. Skrinky požiarneho hydrantu sú uzamknuté. Kľúče od zámok sú uložené na vrátniciach. Vo VM Ľ. Štúra – Mlyny sú v prevádzke požiarne hydranty typu D 25 a C 52. V prípade potreby vykonania hasebného zásahu po otvorení skrinky roztiahneme hadicu do blízkosti miesta požiaru (ak nie je hadica napojená k ventilu a na prúdnicu tak ich pospájame). Keď dĺžka hadice nepostačuje, nadpojíme ju hadicou z druhého najbližšieho hydrantu. Po pustení vody do hadice a otvorení prúdnice vykonáme hasebný zásah. Pri type požiarneho hydrantu C 52 musia zásah vykonať min. 2 osoby. Ak sa v priestore požiaru nachádzajú elektrické rozvody alebo elektrické zariadenia pod napätím je pred začatím hasenia nutné vypnúť do daného priestoru prívod elektriny.

POZOR! Elektrické zariadenia pod napätím nehasiť vodou

Spojovacie prostriedky sú umiestnené na ohlasovniach požiarov t.j. vrátniciach objektov: Výškové budovy – internát Ľ. Štúra, Manželské internáty – III. Stavba, vrátnica Átriové domy (unimo bunka pri vstupe cez turnikety v blízkosti bloku „R“).

Hlavné vypínače elektrických zariadení a uzávery vody sú označené bezpečnostným označením: Hlavný vypínač, POZOR ELEKTRICKÉ ZARIADENIE, Hlavný uzáver vody, PLYNU.

Dokumentácia rozmiestnenia hlavných vypínačov elektrickej energie a uzáverov vody a plynu je uložená na ohlasovniach požiarov. Vypínať hlavné uzávery môžu len oprávnené osoby VM. Ľ. Štúra – Mlyny.

2) Bezpečnosť a ochrana zdravia

Opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

a) Ubytovaný je povinný dodržiavať:

- Povinnosti, príkazy a zákazy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov a ostatných predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia. Zo zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci dodržiavať zásady bezpečného správania sa, zásady ochrany zdravia, zásady bezpečnej práce a dodržiavať predpísané pracovné postupy,
- zákaz fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom vo všetkých vnútorných a vonkajších priestoroch objektov,
- zákaz držať a užívať omamné látky a psychotropné látky v objektoch a v areáli VM. Ľ. Štúra – Mlyny,
- rešpektovať a dodržiavať bezpečnostné a zdravotné označenia, ktoré sa vzťahujú na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytujú pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa potreby prostredníctvom značky, piktogramu, symbolu a farby. Značky sa používajú na označenie zákazu, výstrahy, príkazu, na označenie únikových východov, únikových ciest a na umiestnenie a označenie prostriedkov prvej pomoci, ako aj na umiestnenie prostriedkov na hasenie požiarov,
- dodržiavať zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti ustanovené osobitnými predpismi, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie
- dodržiavať zákaz vstupovať na strechy a terasy objektov,
- po použití vypínať elektrické resp. plynové variče v kuchynkách,
- dodržiavať zásady bezpečnej práce na elektrických zariadeniach (za elektrické zariadenie sa považuje zariadenie na premenu akejkoľvek energie na elektrickú energiu, prenos elektrickej energie, premenu elektrickej energie na inú energiu, t. z. prenosné, neprenosné, pripevnené, a zariadenia držané v ruke),
- porušenie povinností a zákazov sa považuje za disciplinárny priestupok, na základe ktorého vedenie VM Ľ. Štúra – Mlyny vyvodí voči ubytovanému dôsledky v súlade s disciplinárnym poriadkom.

b) Ubytovaným je zakázané:

- zákaz používania nepovolených tepelných elektrických spotrebičov predovšetkým variče, el. špirály, ohrievače a iné.... (príloha internátneho poriadku),
- zasahovať do akéhokoľvek elektrického zariadenia s výnimkou zariadení pripojených na bezpečné napätie alebo bezpečný prúd,
- pracovať na nekrytých živých častiach elektrického zariadenia a dotýkať sa týchto častí priamo alebo akýmkoľvek predmetom,
- vyradovať z činnosti bezpečnostné, ochranné a poistné zariadenia,
- ovládať elektrické zariadenie nebezpečným spôsobom,
- používať a opravovať chybné a poškodené elektrické zariadenia,
- zákaz používať na upratovanie a udržiavanie hygieny na bunkách resp. izbách chemické látky a chemické prípravky s chemickým nebezpečným faktorom (označené symbolmi toxický, žieravý, dráždivý, škodlivý, horľavý) t.j. chemické látky a chemické prípravky, ktoré môžu poškodiť zdravie,
- porušenie povinností a zákazov sa považuje za disciplinárny priestupok, na základe ktorého vedenie VM Ľ. Štúra – Mlyny vyvodí voči ubytovanému dôsledky v súlade s disciplinárnym poriadkom.

c) Povinnosťou ubytovaných je:

- pri obsluhu elektrických zariadení postupovať podľa návodu a inštrukcií vydaných výrobcom a podľa stanovených pokynov,
- starať sa o to, aby elektrické zariadenia neboli preťažované alebo poškodzované, aby elektrické zariadenia a rozvody boli vždy voľne prístupné a nezaložené, aby z ich blízkosti boli odstránené ľahko aj ťažko zápalné horľavé látky a predmety ohrozujúce elektrické zariadenia a rozvody mechanickým, tepelným, chemickým a iným poškodením,
- ihneď odpojiť chybné elektrické zariadenia a poruchu hlásiť na dispečing údržby VM Ľ. Štúra – Mlyny (za chybné sa považuje zariadenie napr. s poškodenou izoláciou, páchnuce po spálení, dymiace, neobvykle hlučné, s nárazovým chodom, silným hučaním, trhavým rozbehom, iskriace),
- ubytovaní študenti pri upratovaní a udržiavaní hygieny môžu používať len chemické látky a chemické prípravky bez nebezpečného chemického faktora a sú povinní oboznámiť sa s pokynmi výrobcu uvedenými na obale výrobku a dodržiavať:
 - predpísaný pracovný postup a návod na použitie
 - pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci
 - zásady bezpečnej práce
 - zásady ochrany zdravia pri práci
 - zásady bezpečného správania sa

Ubytovatelia študenti sú povinní používať vhodné osobné ochranné pracovné prostriedky podľa charakteru vykonávanej činnosti, ktoré sú uvedené na obale výrobku. Zakázané je používať poškodené osobné ochranné prostriedky alebo také ktoré stratili ochranný účinok

d) Ubytovaný sa zaväzuje:

- budem sa riadiť internátnym poriadkom VM Ľ. Štúra – Mlyny,
- budem dodržiavať predpisy a opatrenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi,
- budem si počínať tak, aby som svojim konaním neohrozil/a/ život a zdravie sebe ani iným,
- budem sa vždy riadiť základnými pravidlami bezpečnej práce, bezpečného správania sa a ochrany zdravia a tak predchádzať úrazom,
- budem používať len povolené a bezchybné elektrické spotrebiče,
- ak zistím nedostatok, ktorý by mohol ohroziť bezpečnosť alebo zdravie, bezodkladne to oznámim na dispečing údržby alebo službe na vrátnici,
- nebudem zakladať oheň, fajčiť ani manipulovať s otvoreným ohňom v priestoroch objektov VM Ľ. Štúra – Mlyny,
- v kuchynke nenechám bez priameho dozoru zapnuté plynové alebo elektrické spotrebiče a budem rešpektovať zákaz používania nepovolených elektrických spotrebičov (variče, ohrievače.....) na izbách,
- dôkladne sa oboznámim s dokumentom „Školenie o ochrane pred požiarmi a bezpečnosti a ochrane zdravia“,
- oboznámim sa s požiarnymi poplachovými smernicami, požiarnym evakuačným plánom, ktoré sú umiestnené na dostupných miestach po objektoch VM Ľ. Štúra – Mlyny a v prípade vzniku požiaru sa budem riadiť ich pokynmi,

- nebudem poškodzovať vecné prostriedky ochrany pred požiarom rozmiestnené po objektoch t.j. – prenosné hasiace prístroje, požiarne vodovody, núdzové osvetlenie, zariadenie EPS, samozatváracie zariadenia protipožiarnych dverí a dokumentáciu požiarnej ochrany,
- nebudem používať pri upratovaní a dodržiavaní hygieny na bunkách resp. izbách chemické látky a chemické prípravky označené symbolmi toxický, žieravý, dráždivý, škodlivý, horľavý t.j. chemické látky a chemické prípravky, ktoré môžu poškodiť zdravie,
- ak spozorujem v objekte požiar, pokúsím sa požiar uhasiť, ak to nie je možné, vyhlásim požiar poplach volaním „HORÍ“ alebo bezodkladne požiar ohlásim na ohlasovňu požiarov (určené vrátane v objektoch VM Ľ. Štúra – Mlyny) resp. priamo na linky tiesňového volania **112** alebo **150**.

Vypracoval dňa 12. 8. 2020 technik PO a BOZP Mgr. Peter Horváth

Schválil: **Ing. Peter Petro**
riaditeľ VM Ľ. Štúra – Mlyny